

flaane de Fattige, laante man Penge, hvor man kunde, og kjøbte til gangbare Priser for rede Penge de Levnetsmidler, som ydedes. Siden maatte disse Penge tilbageleveres og fordeles paa Sognene, og hvo der kunde have hørt de Klager, som da lode, hørt den Huusmand, som græd over, at man vilde tage hans Ko fra ham, eller den Kone, som græd over den Dragkiste, som var 12 Rbd. værd, var solgt for 3 Rbd., han vil vistnok ikke sige, at Jylland Intet har lidt.

Man har talt om, at Jylland ikke havde Ret til Godtgjørelse. Det er vel klart, at naar en særegen Ulykke tilfældig rammer en Egn eller Provinds, saasom Doversbømmelse, Misvært etc., da kan den ikke kræves godtgjort af hele Samfundet; og jeg tvivler ikke paa, at de gamle Retsystemer domme ligesaa om Krigsskade. Men dette var dog ikke nogen tilfældig Skade, Jylland led 1849, da jo Enhver maatte kunne forvente den, da Baabensstilstanden opsiges i Marts 1849 af Statens Repræsentant og Styret. Her var Krigen en national Krig, et Forsvar for det hele Land; og ligesom Alle som Brødre, hver paa sin Maade, strede for det Hele, saaledes maatte jo alle dele Tabet. Det var ogsaa Manden og Stemningen isfor, saaledes taler Kongen til Nyderne. Saaledes har man tænkt med Hensyn til Invaliderne, saaledes, mener jeg, man ogsaa bør tænke her. Og har man ikke til Hensigt, at nægte al Erstatning, saa troer jeg det heller ikke er practisk rigtigt, idet man giver, bredt at udtale og fange det op som et Princip, at det er en reen Naadegave, hvad der gjør det haardere for den Naagjældende at modtage. Jeg er af den Mening, at hvad der er det Gode det er ogsaa det Kløge. Det er Sammenhold og Fædrelandskærlighed, som har opretholdt Riget i denne farlige Tid; og jeg troer det politisk rigtigt, ved en broderlig Handlemaade i denne Sag at bestyrke og forøge Kjærligheden til det Hele netop i en Provinds, som ligger yderligt i Riget, altid meest udsat, som ligger nærmest ved Slesvig og strækker sig ind i Slesvig, og som skal værne mod de skadelige Indflydelse, der vist ogsaa i Fremtiden ville komme fra Syd. Vil man give Jylland betydeligt mindre end det har lidt, da er det

ikke blot nu men ogsaa for Fremtiden, at de skadelidte Egne tabe. Jeg indseer idetmindste ikke, hvorledes det kan være andet, end at Eiendomsværdien maa blive mindre i Egne, hvor der er Risiko for at tabe og man kun usfuldstændigt faaer Tabet godtgjort. Vil man strengt holde sig til Gavenes Ret og give betydeligt mindre end der er tabt, maa jeg i al Fald mene, at man ikke skal fordrø, at tillige den Skadelidte selv betaler en Deel af den ringere Gave, man under ham. Saa maa man tage Forholdsregler, hvorved Gaven tilveiebringes idet de Skadelidte holdes udenfor f. Ex. ved Udskrivning af en ny Skat eller deslige. Men udreder man Gaven af Statskassen contant, eller ved Obligationer, saa gjør man de uocuperede Egne en usfuldstændig Foræring med Penge, som tildeels ere deres egne.

Jeg kan ikke forsoner mig med den Tanke, at man skal sige til en Mand, som har opfyldt en Patriots Pligt mod Fædrelandet, som kan paapege, saa Ingen kan nægte det, at han har tabt saa og saa Meget — at man, siger jeg, skal kunne sige til ham: Ja, du har rigtignok tabt saa og saa Meget, men saa og saa Meget faaer du kun. — Jeg maa derfor samstemme med Udvalgets Minoritet, som vil, at man skal holde skarpt ved Bevist, og godtgjøre, hvad der er aabenbart, men hvor Bevist stortede, tage Hensyn til de forhaandenværende Omstændigheder. Det vil ingen retvits Mand med Grund kunne beklage sig over. Og Enhver maa og vil jo indrømme det Skammelige i, at Nogen ved den offentlige Ulykke tilsniger sig privat Fordeel, Enhver vil jo indrømme, at Sligt bør skarpt tilbagevises og paa enhver Maade forhindres. Siger man derimod til en brav Mand, som anført: Ja, du har rigtignok tabt saa og saa meget, men du faaer alligevel kun det og det, og han da beklager sig, saa veed jeg idetmindste ikke, hvad jeg skal svare ham. — Sværet jeg: Statskassen har ikke Naad dertil, saa siger han: Vel! Statskassen giver os jo meest kun Obligationer, som er 12 a 14 pCt. mindre end Naalydende. Og har Statskassen ondt ved at betale Renten, saa kan man jo dertil for en Deel udskrive en lille ny Skat af Medborgerne. Og svarer jeg: Ja, de have heller